

فانی، کامران. رده BBR فلسفه اسلامی: بازنویسی و گسترش فلسفه اسلامی در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲.

قابلیت گسترش و تجدید چاپ، و مطابق روز قرار گرفتن و زنده نگاه داشتن آن است (۱۶۹:۴-۱۷۰). تقسیم‌بندی دانش‌ها و معارف بشری و موضوعات خاص غربی در این رده‌بندی مفصل و کم نقص است، ولی در زمینه‌های مربوط به مسائل خاص ملل گوناگون، از جمله ایران، کاستی‌هایی دارد. رفع این کاستی‌ها با دوباره‌نویسی و گسترش قسمتی از رده‌بندی امکان‌پذیر است. «متناوب کردن رده‌های کنگره با مباحث مربوط به ایران و اسلام از سال ۱۳۴۷، همزمان با تأسیس مرکز خدمات کتابداری در ایران، مطرح گردید و اولویت‌های آن به ترتیب: ۱) دین اسلام؛ ۲) زبان‌ها و ادبیات ایرانی؛ ۳) تاریخ و جغرافیای ایران (قبل و بعد از اسلام)؛ ۴) فلسفه اسلامی؛ و ۵) هنرها و صنایع ظرفیه ایران تعیین شد.» (۷: ج ۱، ص ۹۱۲) نتیجه تلاش‌های انجام شده انتشار گسترش‌های BP (اسلام)^۱ دو ویرایش، DSR (تاریخ ایران)^۲ سه ویرایش، PIR (زبان‌ها و ادبیات ایرانی)^۳ دو

رده‌بندی کتابخانه کنگره یکی از نظام‌های رده‌بندی متداول در کتابخانه‌های ایران و به خصوص کتابخانه‌های دانشگاهی و تخصصی برای رده‌بندی موضوعی است. این رده‌بندی اساساً برای تنظیم کتاب‌های موجود در کتابخانه کنگره و رده‌بندی اولیه براساس احتیاجات آن به وجود آمد، اما از آنجا که این کتابخانه کتاب‌هایی از منابع دیگر دریافت می‌کرد، لازم بود که روش کاملی به وجود آید که نه تنها احتیاجات قوë مقننه، بلکه نیازهای دانشمندان و سایر استفاده‌کنندگان کتابخانه را نیز تأمین کند. بدین ترتیب، نظام رده‌بندی کنگره باید طوری طراحی می‌شد که تعداد بسیار زیادی از کتاب‌های مختلف علمی، تحقیقی، عمومی، و یا تفریحی را در برگیرد. به این ترتیب با رعایت هدف‌های کتابخانه کنگره، طرح اولیه رده‌بندی کتابخانه کنگره آمریکا به وجود آمد. از مشخصات مهم این نظام مبتنی بودن بر کتاب‌های موجود، جامعیت، دقت و سنجیدگی،

۱. احمد طاهری عراقی، رده BBR اسلام (علوم دینی اسلام در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره)، ویراست ۲. به کوشش زهره علوی. (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶).
۲. کامران فانی، رده DSR تاریخ ایران: بازنویسی و گسترش تاریخ ایران در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، ویراست ۳. (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹).
۳. ماندانا صدیق بهزادی، رده PIR زبانها و ادبیات ایرانی بر اساس نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، ویراست ۲. (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶).

تا قرن حاضر ادامه می‌یابد. در هر عصر ابتدا مجموعه‌ها، آثار کلی و جنبه‌های خاص قرار دارد و سپس نام فیلسوفان، متفکران، و مترجمان بر حسب الفبایی برشمرده می‌شود. نام فیلسوفان مستندسازی شده است" (۶: ب - د) به هر فیلسوف با توجه به اهمیت و آثار وی شماره‌های اختصاص یافته است و برای استفاده از این شماره‌ها معمولاً باید از ۶ جدول ۱ - ۶ بعد از فرانما استفاده نمود. مقابل نام هر فیلسوف در فرانما شماره جدول مرتبط با او ذکر شده است. برای آثار انفرادی یک فیلسوف نیز با توجه به شماره‌های اختصاص یافته به وی جدول‌های الف-و، بعد از جدول‌های فیلسوفان آمده است که با استفاده از این جدول‌ها اثر و آثار وابسته به آن رده‌بندی می‌شود. تهیه‌کننده این رده برای هماهنگی آن با رده B کنگره جدول‌های فیلسوفان و آثار را مشابه جدول‌های رده فلسفه قرار داده است.

فرانما فیلسوفان

مستندسازی نام فیلسوفان. در مقدمه این کتاب ذکر شده است که نام فیلسوفان مستندسازی شده است، (۶: ج)، اما با بررسی

ویرایش، PQ (ادبیات فرانسه)^۴ و ویرایش، PJA (ادبیات عربی)^۵، BBR (فلسفه اسلامی)^۶، LGR (مراکز آموزشی ایران)^۷، و PG (ادبیات روسیه)^۸ توسط کتابخانه ملی می‌باشد. در ابتدای تابستان ۱۳۸۲ رده BBR فلسفه اسلامی: بازنویسی و گسترش فلسفه اسلامی در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره منتشر گردید. انتشار این کتاب موجب مسرت بسیاری از کتابداران شد، زیرا کتابداران در کتابخانه‌هایی که با رده‌بندی کتابخانه کنگره اداره می‌شود با مشکلات فراوانی نظیر حجم وسیع کتاب‌های فلسفه اسلامی و عدم کفايت ۱۴ شماره برای این میزان مواد، عدم دسترسی به رده‌های LC در تمامی کتابخانه‌ها برای رده‌بندی این آثار و کتاب‌های بدون رده در کتابشناسی ملی ایران، و یا ریزش این مواد در کتابشناسی ملی ایران رو به رو بودند.

"فرانما رده‌بندی BBR با کلیات، آثار مرجع، و تاریخ فلسفه شروع می‌شود و پس از آن جنبه‌های اختصاصی و مباحث خاص فلسفی، که بر حسب موضوع الفبایی شده و قابل گسترش است، به فلسفه دوره‌های خاص می‌رسد. این قسمت بر حسب قرن تقسیم‌بندی شده است و به ترتیب از قرن دوم هجری شروع می‌شود و

۴. فرشته مولوی، رده PQ ادبیات فرانسه: نویسنده‌گان انفرادی قرن‌های ۱۸، ۱۹، ۲۰ براساس نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، ویراست ۲. ویراستار شهره طروتی. (تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۴).

۵. باسمه، رضائی، رده PJA ادبیات عربی بر اساس نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۴).

۶. کامران فانی. رده BBR فلسفه اسلامی: بازنویسی و گسترش فلسفه اسلامی در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲).

۷. پوری سلطانی، رده LGR مراکز آموزشی ایران: بازنویسی و گسترش مراکز آموزشی ایران در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، (تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲).

۸. اشرف‌السادات بزرگی، رده PG (ادبیات روسیه): براساس نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره، (تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، ۱۳۸۳).

کنیم. در مواردی که دقیقاً نتوان تاریخ تولد یا وفات شخصی را تعیین کرد، قرنی که بیشتر زندگانی و دوره شکوفایی اش در آن بوده، ذکر می‌شود. (۸: بیست و هفت - بیست و هشت)، ضمناً برای قرار گرفتن یک فیلسفه در یک قرن مبنای دقیق تاریخی مشخص نگردیده است و به همین خاطر بعضی از فیلسوفان در قرنی غیر از قرنی که بهتر است در آن قرار گیرند جای داده شده‌اند و یا حتی در قرنی که در آن زندگی نکرده‌اند قرار گرفته‌اند. برای مثال می‌توان به غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۳۳۰ق. (۶: ۵۱) اشاره نمود که جزء فیلسوفان قرن ۶ قرار گرفته است که بهتر است در قرن ۵ قرار گیرد و یا دارابی، حکیم عباس، ۱۳۰۰ - ۱۱۹۷ق. (۶: ۴۴) که می‌باید در قرن ۱۳ باشد، ولی در قرن ۱۴ قرار گرفته است. گاه نیز به افرادی برمی‌خوریم که به اشتباه در قرنی دیگر نام برد شده‌اند مانند گیلانی، ملامحراب، ۱۱۹۷ - ۱۱۹۷ق. (۶: ۲) در قرن ۱۱ آورده شده است که باید در قرن ۱۲ قرار گیرد. در مورد مبنای قرار گرفتن فرد در یک قرن می‌توان سیاست اتخاذ شده برای رده BP را به کار برد که اگر فردی حدود ۲۰ سال در قرن بعدی زندگی کرده باشد در آن قرن قرار می‌گیرد (۵: ۵) شصت و نه). این مبنای تاریخی باعث هماهنگی با دیگر گسترش‌ها نظیر BP (اسلام) و PIR (زبان‌ها و ادبیات ایرانی) می‌شود.

پس از بررسی همزمان مستند بودن اسامی و سال تولد و وفات این فیلسوفان مشخص می‌شود که از ۱۸۹ فیلسفی که نام آنها در فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان وجود دارد فقط نام و سال‌های تولد و وفات ۸۰ نفر از آنها صحیح است.

اشتباه در مستندسازی نام فیلسوفان و

نام‌های ذکر شده در فرانما مشخص می‌شود که بسیاری از نام‌ها مستندسازی نشده است. در کل این کتاب از ۳۱۹ فیلسوف نام برد شده است که نام ۱۸۹ نفر از آنان در کتاب فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان وجود دارد و ۱۳۰ نام را نمی‌توان در کتاب فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان یافت. ۱۲۶ نام از ۱۸۹ فیلسفی که نام آنها در فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان وجود دارد، به صورت مستند است و ۱۱ نام به صورت ارجاع و ۵۲ نام به صورت غیرارجاع می‌باشد. برای مثال بلخی، ابوزید احمد بن سهل (۶: ۱۰) که در فرانما آمده از ارجاعات ابوزید، احمد بن سهل (۱۱۸: ۲) است و ابن ربن طبری، علی بن ربن (۶: ۶) که در فرانما آمده است از ارجاعات طبری، علی بن سهل (۲: ۱۳۷۴) هم که نام مستند آن می‌باشد نیست. در بررسی اسامی فیلسوفان با فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان مشخص می‌شود تاریخ تولد و یا وفات برخی فیلسوفان صحیح نیست از ۱۸۹ نامی که در فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان وجود دارد سال تولد و یا وفات ۱۰۸ نفر صحیح بوده و یا اساساً فقد سال و قرن هستند و سال تولد، وفات، و یا قرن ۸۱ نفر نیز اشتباه است. در مورد تاریخ تولد و وفات شاهد اختصاراتی و یا کلماتی نظری ش، ح، یا، زنده در، بعد از، قبل از و ... می‌باشیم که این اختصارات یا کلمات با قواعد بیان شده در مورد تاریخ تولد و وفات، در فهرست مستند مشاهیر و مؤلفان متفاوت است. هرگاه تاریخ تولد یا وفات فردی در منابع مختلف متفاوت باشد باید جانب قولی را گرفت که اکثر منابع برآند ... در مواردی که نمی‌توان تصمیمی قاطعانه گرفت، بهتر آن است که تاریخ محتمل‌تر را با نشانه (؟) ذکر

تاریخ‌های تولد و وفات علاوه بر مسائل فوق، باعث شده که یک فیلسوف در دو جای مختلف در یک قرن و یا در دو قرن مختلف دارای رده باشد مثلاً رازی تهرانی، قوام الدین محمد در قرن ۱۱ یک جا با همین نام دارای رده ۱۰۲۹ (۶:۴۰) و در جای دیگر با نام قوام الدین رازی، محمد دارای رده ۱۱۳۶ (۶:۴۴) باشد. یا ابن هندو، ابوالفرج علی بن حسین در قرن ۴ دارای رده ۱۵۵ (۶:۸) و در قرن ۵ بابنام ابن هندو، علی بن حسین دارای رده ۵۸۱ (۶:۲۸) است.

اشتباه در ترتیب الفبایی. در بعضی موارد شاهد آن هستیم که ترتیب صحیح الفبایی رعایت نشده است مثلاً گیلانی، ملامحراب بعد از لبنانی، ملاسلیمان (۶: ۳۳) قرار گرفته است. در پایان نام‌های فیلسوفان هر قرن شماره‌ای در نظر گرفته شده است که با استفاده از نشانه مؤلف برای فیلسوفان آن دوره که نام آنها در فرانما نیامده است به کار می‌رود، اما برای فیلسوفان قرن ۲-۳ که نام آنها در فرانما نیامده است رده‌ای در نظر گرفته نشده است (۶: ۸) و باید رده ۱۴۱ به دیگر فیلسوفان این دوره به صورت نشانه مؤلف اختصاص می‌یافتد.

آثار

در این کتاب به آثاری برمی‌خوریم که رده‌های اختصاص یافته به آنها درست نیست یا امکان قرار گرفتن در رده‌های دیگر وجود دارد که این آثار را می‌توان در چند دسته مورد بررسی قرار داد. اول، آثاری که با توجه به موضوع باید در رده‌ای غیر از رده BBR رده‌بندی شوند، از این

دسته آثار می‌توان به رساله‌ای ریحان فی فهرست کتب رازی (۶: ۱۰) اشاره کرد که کتابشناسی رازی است که توسط ابو ریحان بیرونی گردآوری شده است و باید در رده Z ۸۱۵۹ (۳) باشد. و یا مفاتیح الغیب که تفسیری از ملاصدراست و در رده BP اسلام دارای رده ۴۷ مص / BP ۹۷ (۵: ۴۱) می‌باشد. همچنین برخی آثار سهروردی مانند آواز پر جبرئیل، عقل سرخ و ... که در عرفان اسلامی (BP ۲۸۶) (۳: ۲۸۶) رده‌بندی شده‌اند و چنانچه برای بعضی آثار امکان رده‌بندی در فلسفه اسلامی و یارده‌ای دیگر امکان‌پذیر است وجود یک یادآوری برای این امکان ضروری می‌نماید.^۹

دسته دوم، آثار وابسته مانند شرح، حاشیه، و مانند آن است که باید با استفاده از جدول‌های آثار در رده اثر اصلی رده‌بندی شوند، اما در بسیاری از موارد شاهد آن هستیم که اثر در رده شارح و محسنی آمده است به عنوان مثال شرح اصول کافی از ملاصدرا که باید در رده کتاب اصول کافی (BP ۱۲۹ ک ۸۲ ک ۲۲) اثر کلینی که یک کتاب حدیث شیعه قرن ۴ ق. می‌باشد، قرار گیرد. شرح‌ها و حاشیه‌هایی که بر شفا و یا قسمت‌هایی از آن نوشته شده در رده شارح و محسنی رده‌بندی شده‌اند، دلیل این امر آن است که شماره‌هایی که در فرانما به شفاآیا بخش‌های مختلف آن اختصاص یافته، برای متن کامل، برگزیده، ترجمه‌ها، و بخش‌های فرعی تر به کار برده شده است و جایی برای شرح و حاشیه در نظر گرفته نشده است و با توجه به شماره‌های اختصاص یافته امکان استفاده از جدول‌های

۹. تنظیم‌کننده رده BBR در گفت‌وگویی با نگارنده اعلام داشته است که سیاست کتابخانه کنگره براین است که تمامی آثار اعم از فلسفی و یا غیرفلسفی یک فیلسوف در رده B در زیر نام وی می‌آید و کتابخانه ملی نیز این شیوه را اتخاذ کرده است و همچنین آثار سهروردی فلسفه اشراق که به علت نزدیکی موضوع آن با عرفان این آثار به اشتباہ در این رده قرار گرفته است.

اسحاق (۶: ۷-۶)، اخوان الصفا (۶: ۹-۱۰)، میرداماد، محمدباقرین محمد (۶: ۴۴-۴۵)، سبزواری، محمدهادی بن مهدی (۶: ۴۷-۴۸) به صورت زیر استفاده شده است:

۱۵ فرهنگ‌ها، واژه‌نامه‌ها، اصطلاح‌نامه‌ها، فهرست‌ها

کتابشناسی ← در ردیف کنید

۱۶ سرگذشت‌نامه

۱۷ نقد و بررسی

جدول‌های آثار

تألیف همواره با عرضه اثر مستقل صورت نمی‌گیرد. تفسیر و توضیح، رد و نقض، تکمیل و تلخیص آثار دیگر نیز از صورت‌های تألف است. این گونه آثار را می‌توانیم به اعتبار واپسگویی‌شان به یک متن پیشین، از روی آسان‌گیری، آثار واپسنه "بنامیم. آثار واپسنه بخش قابل توجهی از نگارش‌های اسلامی را تشکیل می‌دهد که از آنها به نام‌های گوناگونی مانند "شرح"، "تفسیر"، "حاشیه"، "تکمله" و مانند اینها نام برده می‌شود (۱: ۱۶). با توجه به تنوع آثار واپسنه، جدول‌های گسترش آثار انفرادی چندان کامل نبوده و تمامی آثار واپسنه یک اثر را دقیقاً تفکیک نمی‌کند؛ مثلاً بین شرح، خلاصه شرح، و ترجمه شرح در هیچ‌یک از این جدول‌ها تفاوتی در نظر گرفته نشده است. این مسئله می‌توانست با به کارگیری جدول تهیه شده توسط کتابخانه ملی برای گسترش آثار انفرادی در ردیف کتابخانه کنگره برطرف شود، که در این صورت علاوه بر سهولت استفاده و جامعیت تقریبی، شاهد یگانگی و وحدت رویه در زمینه گسترش آثار انفرادی نیز بودیم؛ و یا چنانچه برای هماهنگی با ردیف B کنگره جدول‌هایی مشابه جدول‌های آن تهیه شده است، می‌توان

مختلف آثار وجود ندارد. اختصاص دادن شماره‌هایی برای شرح و حاشیه شفا، یا مناسب کردن شماره‌های داده شده به آن به گونه‌ای که بتوان آثار واپسنه را با یکی از جدول‌های آثار تفکیک نمود، ضروری است.

جدول‌ها

جدول‌های فیلسوفان

در کل کتاب هشت فیلسوف برشمرده شده است: کندي، يعقوب بن اسحاق (۶: ۶-۷)، اخوان الصفا (۶: ۹-۱۰)، رازى، محمدبن زکريا (۶: ۱۰)، ابن طفيل، محمدبن عبدالملک (۶: ۳۱)، ابوالبرکات بغدادي، هبة الله بن ملکا (۶: ۳۱)، نصیرالدین طوسى، محمدبن حسن (۶: ۳۶)، میرداماد، محمدباقرین محمد (۶: ۴۴-۴۵)، سبزواری، محمدهادی بن مهدی (۶: ۴۷-۴۸) که برای هر کدام ۱۹ شماره در نظر گرفته شده است البته اگر گروه اخوان الصفا را نیز به عنوان فیلسوف در نظر بگیریم در بخشی از این جدول برای آثار انفرادی برحسب الفبا شماره‌هایی به صورت زیر ذکر شده است:

۴ (آ پ) ۸ (س ش) ۱۲ (م ن)

۵ (ت چ) ۹ (ص ظ) ۱۳ (و ی)

۶ (ح د) ۱۰ (ع ق)

۷ (د ژ) ۱۱ (ک ل)

اما برای هیچ‌یک از این فلاسفه این گونه به کار نرفته است. قسمت دیگری از این جدول به صورت زیر است:

۱۵ فرهنگ‌ها، واژه‌نامه‌ها، اصطلاح‌نامه‌ها

۱۶ فهرست‌ها

کتابشناسی ← در ردیف کنید

۱۷ سرگذشت‌نامه، نقد و بررسی (۶: ۶)

اما برای چهار نفر، یعنی: کندي، يعقوب بن

با تغییراتی نسبت به در برگرفتن و تفکیک آثار
وابسته اقدام نمود.

نمایه

کتاب بدون نمایه، اصولاً کتابی ناقص است.
بر خلاف فهرست مندرجات که ترتیب و
 تقسیمات فرعی مطالب اثر را حدودی مشخص
 می‌کند، نمایه به طور کلی به ترتیب الفبایی مرتب
 می‌شود و اطلاعات مهمی را که با متن کتاب
 ارتباط دارد به بررسی می‌گیرد (۹: ۵۰). در این
 کتاب تنها نمایه نام نویسنده‌گان وجود دارد. وجود
 نمایه عنوان کتاب‌ها و موضوعات، بازیابی
 اطلاعات در این کتاب را آسان‌تر و سریع‌تر
 می‌کرد. در نمایه افراد با توجه به اینکه نام بسیاری
 از فیلسوفان در کتاب مستند مشاهیر و مؤلفان
 نمی‌باشد نیاز به ارجاعات اسامی غیر اشهر
 احساس می‌شود که شاهد ارجاعات بسیار کمی
 در نمایه هستیم. در نمایه نام افراد نیز مواردی
 دیده می‌شود که کار بازیابی را مشکل تر می‌کند
 از آن جمله می‌توان به اشتباه در ترتیب الفبایی،
 ارجاعات اشتباه، ارجاعات کور، و ارجاع به
 ارجاعی دیگر اشاره کرد. از اشتباهات در ترتیب
 الفبایی می‌توان به الصباح، کامل که قبل از
 اصطافن بسیل آمده است (۶: ۷۳) چنانچه ال
 جزء اسم به حساب آید باید بعد از اصطافن
 بسیل قرار گیرد و با بررسی فرانما متوجه می‌شویم
 که ال جزء اسم نبوده و باید در حرف ص الفبایی
 گردد (۶: ۵۲)، همچنین به اشکوری گیلانی،
 هاشم بن محسن اشاره می‌کنیم که قبل از
 اشکوری، محمد بن علی قرار گرفته است (۶: ۷۳). همچنین به ابوالعباس لوکری برمی‌خوریم
 که به نیشابوری، ابوسعید محمد (۶: ۷۲) ارجاع
 داده شده است، ولی این دو با یکدیگر متفاوتند

منابع

و رده‌های خاص خود را در فرانما دارند (۶: ۲۹).
در مقابل نیشابوری، ابوسعید محمد بن سرخ رده
 ۶۱۸ (۶: ۷۸ - ۷۹) قرار دارد با مراجعه به این رده
 در فرانما مشاهده می‌شود که این رده برای دیگران
 آیی قرن ۵ است (۶: ۲۹). در جایی از رازی،
 امام فخر به امام فخر رازی ارجاع داده شده
 است (۶: ۷۴) و با مراجعه به امام فخر رازی در
 نمایه می‌بینیم که از این مدخل به فخر رازی
 ارجاع داده شده است (۶: ۷۳). و یا از رضی‌الدین
 گلپایگانی به گلپایگانی، رضی‌الدین ارجاع داده
 شده است (۶: ۷۴) ولی در بخش حرف گ نمایه
 چنین اسمی وجود ندارد (۶: ۷۷).

ادغام منطق اسلامی تا قرن ۱۴ و فلسفه اسلامی
در مقدمه کتاب ذکر شده «فهرستنویسان
برای رده‌بندی منطق اسلامی باید عیناً از همان
رده BC استفاده کنند، با این تفاوت که آثار
منطقیون قدیم اسلامی تا قرن چهاردهم هجری
در فلسفه اسلامی رده‌بندی شوند نه در منطق»
که به نظر می‌رسد با توجه به اینکه فلسفه و
منطق دو علم مجزا هستند و در رده‌بندی کنگره
رده‌های خاص خود را دارند بهتر بود تمام آثار
منطقی در رده BC رده‌بندی شوند تا تمامی آثار
منطقی در کنار هم قرار گیرند و چنانچه رده‌های
در نظر گرفته شده نیازهای آثار منطق اسلامی را
پاسخ‌گو نبود، بخش منطق اسلامی بازنویسی و
گسترش یابد.

۱. افشار زنجانی، ابراهیم، «آثار وابسته و
فهرستنویسی آنها». آینه پژوهش، ۱۲ (فروردین
و اردیبهشت ۱۳۷۱): ۱۶ - ۲۳.

۶. فانی، کامران. رده BBR فلسفه اسلامی: بازنویسی و گسترش فلسفه اسلامی در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲.
۷. مسعودی، فرامرز. «رده‌بندی، گسترش‌ها در ایران». *دائرۃ المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی*. ج ۱، ص ۹۰۷-۹۱۶.
۸. مولوی، فرشته؛ دریابی، شهره؛ و هدایت، مرضیه. *فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان*. ویراست ۲. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶.
۹. مهراد، جعفر. *مقدمه‌ای بر خدمات مرجع عمومی*. شیراز: دانشگاه شیراز، مرکز نشر، ۱۳۷۱.
۲. سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران. *فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان*. ویراست ۳. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۲.
۳. همو. *کتابشناسی ملی ایران*. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران. [صفحه فشرده].
۴. سلطانی، پوری. *خدمات فنی*. ویراست ۸. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹.
۵. طاهری عراقی، احمد. رده BP اسلام (علوم دینی اسلام در نظام رده‌بندی کتابخانه کنگره). ویراست ۲. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶.

سید محمد رضوی و
فرزانه دریابُر

پژوهشگاه علوم انسانی و عالیات فرهنگی

